Materiály k samostudiu

Středa 29. 4. 2020

Třída 9.B

ČESKÝ JAZYK (literatura)

I. Kontrola zadání ze dne 22. 4.

ČESKÁ LITERATURA 1945 - 1948

POEZIE

JIŘÍ KOLÁŘ: PROMÉTHEOVA JÁTRA

MÉ SVĚDECTVÍ

. . . říkal, že o práci
mluví nejvíc lenoch,
lhář o pravdě,
zrádce o cti,
zbabělec o 1) hrdinství,
podvodník o poezii,
zloděj o 2) poctivosti,
zločinec o lásce
a kat o 3) životě,
že každý z těch nečistých
je novým pánem koncentráku,
hrůznějšího,
neboť neviditelného,
a každý, kdo nepracuje,
lže, nactiutrhá,
kdo se chvástá, kdo falšuje,
nenávidí a utracuje,
žene lidi do jejich táborů smrti,
neviditelných,
z nichž není návratu,
od nichž není pomoci
ani krveprolitím,
jen životem v pravdě,
cti, odvaze, nefalšovanosti,
poctivosti, lásce,
v němž práce bude svobodnou.
Jmenovali jej „Jakube".

1. Doplň chybějící slova na řádky.

2. Zakroužkuj ANO, nebo NE u následujících tvrzení.

a) Autor vystihuje názory a postoje Jakuba Demla. (ANO) – NE

b) Jakub Deml je zastáncem „nečistých". ANO – (NE)

c) „Koncentrákem" lze označit špatnou lidskou morálku. (ANO) – NE

d) Autor vidí situaci jako bezvýchodnou. (ANO) – NE

e) Lidé se špatnou morálkou jsou svému okolí nebezpeční. (ANO) – NE

JOSEF KAINAR: VELIKÁ LÁSKA

Pěstitelé umělého žalu,
kteří za subvence kapitálu
vypreparovali z krásy mumii.
Kam s ní dnes?
Náš lid ošklivi si ji.

Já jaksi pochopím, že v šeru budoárů
mívala kůže buržoazních žen
modravý nádech hniloby,
to hnila doba. Svět byl postižen
ekzémem měšťáctví. A parfém zmaru
do nosu stoupl básníkovi tak,
že necítil zrod nové mízy,
vůně nových sil.
Snaživě chápu podhoubí rilkovštiny.
Výchova pro závěť, půl kostel, napůl dril,
a poraněný svět se navždy odvrátil
tam někam do ticha, kde z věcí jsou jen stíny.
(...)

1. Doplň křížovku, použij slova z ukázky.

1. PARFÉM
2. MARIA
3. HNILA
4. MĚŠŤÁCTVÍ
5. BURŽOAZIE
6. EKZÉM
7. KAPITÁL
8. VYPREPAROVAT

1. Voňavka | 2. Prostřední jméno Reinera Rilke (podle matky Ježíše).
3. Rozkládala se | 4. Chování ovlivněné životem ve městě (hanlivě).
5. Měšťanstvo, kapitalisté | 6. Chronický svědivý kožní zánět
7. Jmění | 8. Připravit ke konzervaci (např. mrtvá zvířata)

tajenka: Název básně zní FANTAZIE

2. Popiš vlastními slovy, co se autorovi na uplynulé době nelíbí.

(individuální řešení)

II. Nové zadání

1. PL (J. Fučík a J. Drda) -vytisknout, vyplnit, nalepit do sešitu literatury. Kdo nemá možnost listy vytisknout, odpoví písemně na otázky do sešitu.

ČESKÁ LITERATURA 1945–1948

PRÓZA

JULIUS FUČÍK: REPORTÁŽ PSANÁ NA OPRÁTCE

1

Pod okny stojí gestapo a míří pistolemi do pokoje. Z chodby přes vyražené dveře se hrnou tajní do kuchyně a dále do pokoje. Jeden, dva, tři, devět mužů. Nevidí mě, protože stojím právě za jejich zády, za dveřmi, které otevřeli. Mohu tedy nerušeně střílet. Ale devět pistolí míří na dvě ženy a tři neozbrojené muže. Vystřelím-li, padnou dříve oni než já. I kdybych chtěl zastřelit jen sebe, začne přestřelka a oni se stanou její obětí. Nebudu-li střílet, posedí si snad půl roku, snad rok a revoluce je vysvobodí živé. Jen Mirek a já z toho nemůžeme vyjít, budou nás mučit – ze mne nic nedostanou, a z Mirka? Člověk, který bojoval ve Španělsku, člověk, který prožil dva roky v koncentračním táboře ve Francii a který se ilegálně uprostřed války dostal z Francie až do Prahy – ne, ten přece nezradí. Mám dvě vteřiny na rozmyšlenou. Nebo jsou to snad tři vteřiny? Vystřelím-li, nic nezachráním, jen sebe uchráním muk. Ale za to obětuji zbytečně životy čtyř soudruhů. Je to tak? Ano!

2

Znáš ji? Podpírám si rukou bradu. Před nosítky stojí mladé, širokolící děvče. Stojí hrdě, celá vzpřímena, hlavu vztyčenu, ne vzdorně, ale vznešeně, jen oči mírně skloněny, právě jen tolik, kolik bylo třeba, aby na mne viděla a mohla mě jimi pozdravit.

-- Neznám.

Vzpomínám, že jsem ji zahlédl jednou snad na okamžik, té divoké noci v Petschkově paláci. Teď podruhé. A žel, nikdy už potřetí, abych jí mohl stisknout ruku za vznešenost, s níž tu stála. Byla to žena Arnošta Lorenze. A byla popravena v prvních dnech stanného práva roku 1942.

3

Přivádějí Mirka a manžele Jelínkovy a manžele Friedovy – ano, to vím, ti byli, žel, zatčeni se mnou. Ale proč je tu také Pavel Kropáček, kunsthistorik, který pomáhal Mirkovi v práci mezi inteligencí? Kdo o něm věděl kromě mne a Mirka? A proč mi tento dlouhý mladík s rozbitou tváří naznačuje, že se neznáme? Vždyť já ho opravdu neznám. Kdo je to vlastně? Štich? Doktor Štich? Zdeněk? Ale bože, to znamená skupinu lékařů! A kdo o ní co věděl kromě mne a Mirka? A proč se mě při výslechu na cele ptali na českou inteligenci? Jak k tomu vůbec přišli, aby mě spojovali s prací mezi inteligencí? Kdo o tom co věděl kromě mne a Mirka? Odpověď nebylo těžko dát, ale byla těžká, byla krutá: Mirek zklamal. Mirek mluvil.

1. **Najdi v textu odkazy na dobu, ve které se děj odehrává.** (text 1)

.....

.....

2. **Jak to dopadlo s ženou z druhé ukázky?** (text 2) .....

3. **Co je to stanné právo.**

a) opatření státu k rozšíření lidských práv
b) opatření státu k rozšíření občanských práv
c) opatření státu k omezení cizineckých práv
d) opatření státu k omezení občanských práv

4. **Urči, která tvrzení jsou pravdivá.**

a) Když přišlo gestapo, Julius stál tak, že nemohl střílet. PRAVDA – LEŽ
b) Na gestapo tam čekali ozbrojení muži. PRAVDA – LEŽ
c) Julius věřil, že když se vzdá, ostatní mají šanci žít. PRAVDA – LEŽ
d) Julius měl dost času na rozmyšlenou. PRAVDA – LEŽ

5. **Podle čeho poznal, že zradil Mirek?**

.....

.....

6. **Co v textu znamená výraz inteligence?**

.....

.....

JAN DRDA: NĚMÁ BARIKÁDA

PANCÉŘOVÁ PĚST

Povídka se odehrává za Pražského povstání v květnu 1945. Sedmnáctiletý chlapec Pepík se i přes zákaz otce vydává do města na pomoc povstání a podaří se mu ukořistit pancéřovou pěst.

... V sobotu, v neděli, v pondělí. Vylamují si zuby na barikádách z dláždění. Pepík Hošek pořád vleče svou pancéřovou pěst. Nikomu ji nedá. A pak...
Tři pancéřové pěsti za barikádou. První má tank na čtyřicet metrů. Muž zavře oči, stiskne kohoutek. Rána nevyšla. Zahodí ten zbytečný, nepotřebný krám, děs mu skočí do očí, utíká od barikády jako šílenec, nevnímaje kulometný oheň, jenž mu sviští nad hlavou.
Pak střílí druhý. Na třicet. Opřen o zeď domu. Když rána vyšla, najdou ho roztrhaného na kousky. Raketový plamen chce mít volno. A tank je na dvacet metrů.
Pepík se třese hrůzou. Je mu teprve sedmnáct. Přerazím ti nohy, jestli se hneš z domova, řekl táta. Kdyby tu byl teď, křikl by :"Přerazím ti nohy, jestli nevystřelíš." A Pepík ví: i tak, bez táty, bez rozkazu bych nezdrhl. U Berlína se bijou sedmnáctiletí krasnoarmějci. A vůbec, sedmnáct let, to už je člověk chlap. Míří. Míří. A drkotá zuby. Smradi, smradi, smradi německý! Jazyk to říká sám. Ale Pepík to cítí celým tělem.
Tank na patnáct metrů.
Kulomet bije do čela barikády, žulové odštěpky lítají na všecky strany. Pepík je skrčen dole, u štěrbiny, určené zrovna pro jeho pancéřovou pěst. Jsou tu ještě střelci? Je tu ještě někdo? Cítí se strašně sám. Strašně odpověden za tuhle chvíli. Stiskne. V tu vteřinu ho opouštějí všecky smysly. Hluchý je, slepý, bez citu, hmatu a čichu.
Teprve když k němu vyběhnou z domu, když ho objímají a líbají, procitá. Stojí? Leží? Což není roznesen na tisíc kousků? Ach ne, sedí na bobku jako prvňáček, když cvrnká na jaře fazole. Násadu má pořád pevně pod ramenem.
Zvednou ho k sobě, postaví Pepíka na nohy, někdo ho nadšeně praští do ramene:
„Koukej, smrkáči! Koukej!"
Teď teprve uvidí železnou bestii. Má železné břicho, stoupá z ní dým, lehký benzínový plamen olizuje pláty. Příliv nadšení rozmrazuje Pepíka Hoška, všecek roztává pod přátelskýma rukama chlapů. Samou láskou by ho v tu ránu umačkali.
Pepík odhodí prázdnou násadu. Ještě jednou se koukne na podbitou nestvůru. Pak si odplivne, vykulí modré telecí oči, a docela se zalykaje štěstím, škytne:
„Krucifix... to byla ale... šlupka!"

1. Spoj části vět z levého a pravého sloupce tak, aby vznikly smysluplné věty. Očísluj věty ve správném pořadí podle děje povídky.

Bál se, ale věděl,...	...zabránit tanku projet dál.	
Pepík střílel jako třetí, protože...	...vystřelil.	
Když se trochu vzpamatoval, zjistil,...	...že situaci může zachránit jen on.	
Pepík chtěl pancéřovou pěstí bránit barikádu a...	...že se mu tank podařilo zasáhnout.	
Nakonec si dodal odvahy a...	...předchozí pokusy selhaly.	

2. Označ, zda je tvrzení správné, nebo chybné pomocí ANO / NE.

	ANO	NE
Větou „Přerazím ti nohy, jestli nevystřelíš!" se míní, že tatínek by souhlasil s Pepíkovým počínáním.		
Pepík tank trefil na vzdálenost 30 metrů.		
Tatínek by s Pepíkovým počínáním z počátku nesouhlasil, protože mu zakázal jít ven.		
V 17 letech už je člověk téměř dospělý a měl by umět přijmout zodpovědnost za své chování a svá rozhodnutí.		
Větou „Smradi, smradi, smradi německý!" Pepík vyjadřuje svou nenávist a zároveň si dodává odvahu.		

3. Podtrhni v textu červeně věty, které stupňují dějové napětí, a modře věty, které naopak děj zpomalují (retardují).

2. Zapiš do sešitu

Okupace a válka v české próze – pokračování

Arnošt Lustig (1926 – 2011) – židovská tématika → povídkové soubory ***Noc a naděje***, ***Démanty noci***; psychologická novela ***Modlitba za Kateřinu Horovitzovou*** (bohatým židům nacisté slíbí za vysoké výkupné svobodu, jsou však oklamáni a odvezeni do koncentračního tábora, jediná Kateřina se odhodlá k činu a před svou smrtí zabije dva nacisty).

Ladislav Fuks (1923 – 1994) až hororová próza ***Spalovač mrtvol*** (příběh psychopata Kopfrkingla, který se stává ve službě fašismu udavačem a vrahem → svoji práci bere jako poslání, chce pomáhat duším nalézt nové tělo).

Jan Otčenášek (1929 – 1979) – novela ***Romeo, Julie a tma*** (obraz doby, kdy byl spáchán atentát na Heydricha, student Pavel ukrývá židovku Ester, která odmítla nastoupit do transportu → tragický konec – Ester zastřelena).

Ota Pavel (1930 – 1973) – židovského původu, prozaik, novinář a sportovní reportér, psal především autobiografické povídky s tématy z vlastního dětství ***Smrt krásných srnců*** (vzpomínky na dětství, na život autorova otce Lea, svérázného židovského obchodníka, židovské transporty, poválečná léta), ***Jak jsem potkal ryby*** (o autorově vztahu k rybám, řekám a přírodě).

B. Hrabal (1914 – 1997) – novela ***Ostře sledované vlaky*** – tragikomický příběh z období protektorátu (mladý železničář Miloš prožívá dospívání a první milostné zkušenosti, nakonec se zachová jako hrdina → vyhodí do povětří nacistický vlak → umírá) – povídka zfilmována (režisér Jiří Menzel získal Oscara).

MATEMATIKA

1) Zopakovat vzorce: dle sešitů, tabulek nebo různých přehledů (internet)

vzorce napsat a hlavně vědět, co značí jednotlivá písmena

a) **obvod a obsah rovinných útvarů** (čtverec, obdélník, kosočtverec, kosodélník, trojúhelník, lichoběžník, kruh, pravidelný 6 – úhelník)

b) objem a povrch těles - hranol (krychle, kvádr, další čtyřboké hranoly s podstavou lichoběžníku, kosočtverce nebo kosodélníku, trojboký hranol-stačí umět základ tj. krychle, kvádr a ostatní si odvodíš)

-válec

POZOR! Objem(V) znamená prostor, který těleso zabírá (lejeme vodu)

Obecně: V = Sp·v (obsah podstavy krát výška tělesa)

Povrch (S) znamená plochu, kterou například natírám

Obecně: S = Sp + Spl (natírám podstavu a plášť)

Vzorec se mění podle toho, kolik podstav těleso má!

2) Zopakovat Pythagorovou větu
3) Scio test: Hranoly (1.pokus)

RUSKÝ JAZYK

6.lekce – sloveso jíst, pravidla stolování v různých zemích

1. Časování slovesa „jesť“ - jíst – viz žlutá tabulka na str. 94 v učebnici
2. Přečtěte si rozhovor v učebnici na str. 94/4 - „Kak věstí sebja za stolóm“ - Jak se chovat u stolu. Odpovězte na otázku: „Kak jeďát v Indii i v Kitáje?“ Jak se jí v Indii a v Číně?

(„čávkať“ - mlaskat)

3. Pracovní sešit str. 56/3a,b – doplňte tvary slovesa jíst
4. „Moskevské kotlety“ - přečtěte si recept na str. 93 v učebnici (růžová tabulka)

„rubljónoje mjáso“ - mleté maso

„kotlěta“ - karbanátek

V pátek 1.5. je Svátek práce - „Pěrvoje mája – prázdnik trudá“

NĚMECKÝ JAZYK (pí. uč. Novotná)

1. YouTube - Super Easy German 62 - Haben vs. Sein / Hört gut zu und wiederholt die Perfektformen!

https://www.youtube.com/watch?v=hTvyNDDhG2M

2. Im Lehrbuch S. 90/ 12, 13 - Vypracujte písemně do školního sešitu.

NĚMECKÝ JAZYK (pí. uč. Tenglerová)

1. Schreib in dein Deutschheft:

- Datum
- Lektion 2 –

2.Učebnice strana 54, cvičení 7 – Napiš životopis Tiny

3. Poslech a pracovní list: https://www.liveworksheets.com/om256651cl

FRANCOUZSKÝ JAZYK

Kopie s.177- Unité 6- Évaluation cv. 8- časujte slovesa v rozkazovacím způsobu

Jak udělám rozkazovací způsob? Odeberu osobní zájmeno a slovesný tvar nechám tak, jak je, vyjma 2. osoby j.č. 1. slovesné třídy z „tu parles“ udělám rozkaz tak, že odeberu nejen osobní zájmeno ale i koncové -s, toto platí pouze u 2. os. U 1. slovesné třídy, jinde ne.

Rozkaz dělám u 2. os. Č. jednotného i množného a ještě u 1- osoby množného čísla, tedy:Parle! Parlons! Parlez! Od slovesa jeter: Jette! Jetons! Jettez!

Podívejte se na video, zaznamenejte si do sešitu sloveso faire a vazby, které s ním mohou být a v jakém významu:

https://www.youtube.com/watch?v=S44x9WoDZR0

CHEMIE

LIPIDY (TUKY)

- Žáci si projdou níže napsaný text a podle něj si do sešitu doplní zápis, který si vytvořili sami pomocí učebnice minulou hodinu.

LIPIDY (TUKY)

- **TUKY, OLEJE, VOSKY**
- **ROZDĚLENÍ:** a) rostlinné
  b) živočišné
- **VÝZNAM:** a) zásobní zdroje energie
  b) chrání vnitřní orgány před mechanickým poškozením
  c) udržují teplotu těla
  d) umožňují vstřebávání vitaminů A, D, E, K
- Vznikají v živých organismech reakcí **glycerolu** a **mastných kyselin**. *(žáci by měli mít zapsáno pomocí žlutých rámečků v učebnici z minulé hodiny)*

  GLYCEROL = trojsytný alkohol

  MASTNÉ KYSELINY (MK) = karboxylové kyseliny, které mají 16 a více atomů C v řetězci, **MK** dělíme na:

  - NASYCENÉ = mezi atomy C jsou pouze jednoduché vazby

  např. (kys. stearová $CH_3(CH_2)_{16}COOH$) → tvoří **nasycené tuky**

  - NENASYCENÉ = obsahují ve svém řetězci 1 dvojnou vazbu mezi atomy C,

  např. (kys. olejová) → tvoří **nenasycené tuky**

NASYCENÉ TUKY (pevné skupenství)

- Máslo, sádlo, lůj (živočišného původu).
- „Škodlivé tuky“ – obsahují hodně cholesterolu.

NENASYCENÉ TUKY (kapalné skupenství)

- Oleje (rostlinného původu + rybí tuk).
- „Zdravé tuky“ – obsahují málo cholesterolu.

ROZDĚLENÍ LIPIDŮ + VYUŽITÍ:

- **Živočišné tuky** – surovina pro výrobu mýdel, šamponů, sprchových gelů.
- **Margarín** – vzniká ztužováním rostlinných olejů.
- **Vosky** – včelí vosk (stavba plástů), ochrana před pronikáním vody (krém na boty).

ŽLUKNUTÍ

- Rozklad tuků na páchnoucí nepoživatelné látky, vlivem tepla, světla, mikroorganismů.